

‘Monitoring en Evaluatie Inburgering +’

Eerste tussenevaluatie
- *interne publicatie* -

Dr. L. van Hal

Dr. M. Kahmann

M. van der Hoff, Msc

Verwey-Jonker Instituut

Utrecht, 21 januari 2020

Colofon

Opdrachtgever:

Regio Hart van Brabant

Auteurs:

dr. L. van Hal

dr. M. Kahmann

M. van der Hoff, Msc.

Interne publicatie van:

Verwey-Jonker Instituut

Kromme Nieuwegracht 6

3512 HG Utrecht

T (030) 230 07 99

E secr@verwey-jonker.nl

I www.verwey-jonker.nl

Publicatiedatum:

21 januari 2020

Opzet van deze presentatie

- I. Onderzoeksopzet
- II. Tussentijdse bevindingen kwantitatieve monitoring
- III. Tussentijdse bevindingen procesevaluatie
- IV. Vervolg

I. ONDERZOEKSOPZET

1. Doelen monitoring en evaluatie IB-+

Inzicht in

- (1) de ontwikkeling van de **participatie** van statushouders die deelnemen aan het Inburgering+-traject in regio Hart van Brabant
- (2) in hoeverre **vroegtijdige, integrale en doorlopende ondersteuning** in dit traject gerealiseerd worden en wat dat vraagt.

1. Onderzoeksvragen

1. Wie krijgt wat wanneer aangeboden binnen IB+traject ten opzichte van het traject zoals beschreven in de IB+-aanpak ?

Aanbod betreft ook om randvoorwaarden voor participatie (zoals zorg en ondersteuning, training en opleiding)

2. Hoe ontwikkelt de ‘participatie’ van (de verschillende groepen) deelnemers aan Inburgering+ zich?

Gaat om participatie vanuit maatschappelijk, consumptief en sociaal oogpunt; ook vanuit perspectief van statushouders zelf (dmv check adviesraad)

3. Wat is er nodig om vroegtijdige, integrale en doorlopende ondersteuning binnen Inburgering+ te realiseren?

Vanuit perspectieven van werkgroep evaluatie, externe partners en statushouders

6 Betaald werk

5 Betaald werk met ondersteuning

4 Onbetaald werk

3 Deelname georganiseerde activiteiten

2 Sociale contacten buitenshuis

1 Geïsoleerd

I. Operationalisering participatie

- Participatieladder te grofmazig en te één dimensionaal
- We onderscheiden drie vormen van participatie (naar Broese van Groenou, 2011)
 - Maatschappelijke participatie
 - betreft activiteiten waarmee men groepen of personen in de samenleving van dienst is, zoals het verrichten van betaalde arbeid, inzet in politieke en vrijwilligersorganisaties en bieden van informele hulp.
 - Consumptieve participatie
 - omvat activiteiten gericht op zelfontplooiing en het eigen welzijn. Sociaal-culturele participatie, zoals [bibliotheekbezoek, het bezoeken van parken en speeltuinen, of andere collectieve voorzieningen] is ook een vorm van consumptieve participatie.
 - Netwerkparticipatie
 - staat voor de ongeorganiseerde informele omgang met familie, buren en vrienden

1. Onderzoek omvat 3 deelonderzoeken

- Looptijd: feb 2019 t/m dec 2020
- Deelonderzoek 1: Kwantitatieve, longitudinale monitoring
- Deelonderzoek 2: Kwalitatieve - verdiepende - monitoring vanuit statushouderperspectief
- Deelonderzoek 3: Procesevaluatie vanuit professionalperspectief: 'learning by doing'

I. Deelonderzoek 1: kwantitatieve monitoring

- Zicht krijgen op ontvangen ondersteuning en begeleiding en mate en wijze van participatie van de deelnemers aan IB+
- Verschillende ‘meetmomenten’
- Brede intake = T0 (startsituatie)
- Daarna 3 maandelijks (max. 5 keer na T0)

I. Deelonderzoek 2: Gesprekken met statushouders

- 13 statushouders (gevarieerde groep)
 - Gesprek 1 (< 6 maanden na start traject)
 - Gesprek 2 (6 maanden na gesprek 1)

- Topiclijst in afstemming met adviesraad statushouders

- Uitvoering
 - Waar nodig in samenwerking met tolken
 - Indien mogelijk in Engels of Nederlands

1. Deelonderzoek 3: procesevaluatie

- Deelname aan aantal bijeenkomsten werkgroep evaluatie en Kwartaalbijeenkomsten Klantregisseurs
- Daarnaast 2 groepsgesprekken met externe partners
- Focus op (samenwerking in kader van):
 - Vroegtijdige
 - integrale en
 - doorlopende ondersteuning
- Aandacht voor proces van ‘learning by doing’

II. TUSSENTIJDSE BEVINDINGEN KWANTITATIEVE MONITORING

II. Tussentijdse resultaten monitoring

- Deze tussenevaluatie heeft betrekking op de respons die t/m 19 januari 2020 bij Verwey-Jonker is binnengekomen
- Opbouw:
 - Toelichting op het vragenlijstonderzoek
 - Respons
 - Tussentijdse resultaten

II. Toelichting op monitoring

- Elke 3 maanden wordt bij statushouders die deelnemen aan IB+ een geanonimiseerde vragenlijst afgenomen
 - T0 wordt afgenomen door de intaker
 - T1 en verder wordt afgenomen door gemeentelijke klantregisseur
- Per statushouders worden de antwoorden van de verschillende meetmomenten gekoppeld
- Zo kunnen per statushouder ontwikkelingen door de tijd heen worden ‘gevolgd’

II. Indicatoren kwantitatieve monitoring

- Demografische kenmerken (T0)
- Participatie
 - Deelname aan opleiding en/of arbeid
 - Gebruik collectieve voorzieningen
 - Maatschappelijke participatie
 - Sociale participatie
- Woonsituatie
- Thuissituatie
- Financiële situatie
- Gezondheid
- Competenties t.a.v. werk
- Taalvaardigheden
- Deelname IB+-traject
- Toekomstbeeld

II. Respons

- Peildatum: 19 januari 2020
- T0: 68 respondenten
- T1: 28 respondenten
- T2: 3 respondenten
- De tussentijdse bevindingen hebben betrekking op T0 en T1

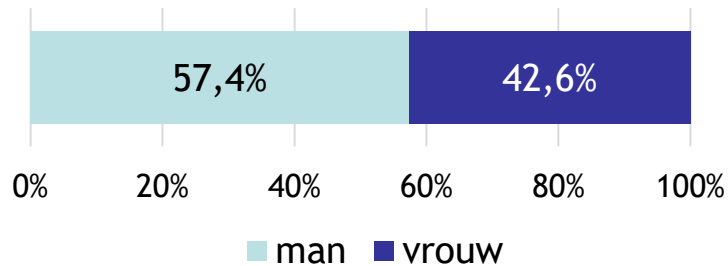

Achtergrondinformatie deelnemers IB+

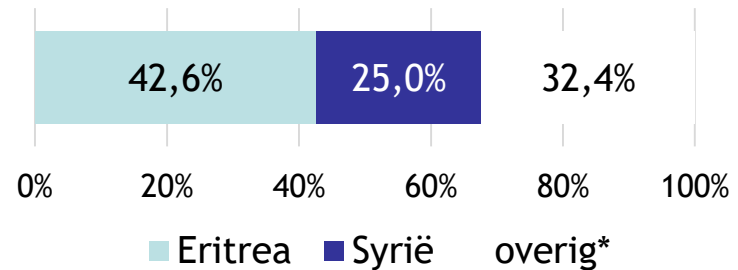

II. Demografische kenmerken (n=68)

Geslacht

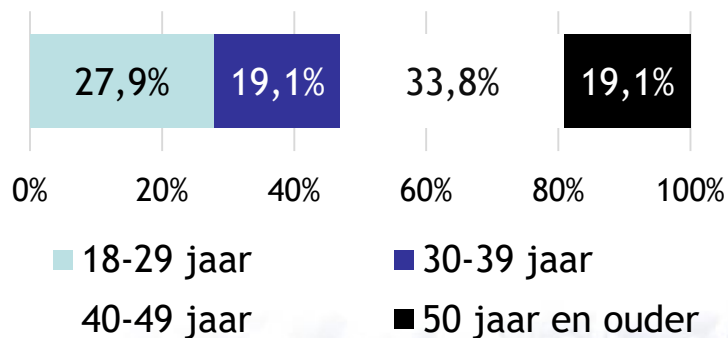

Land van herkomst

* De 22 overige respondenten zijn verdeeld over 15 landen van herkomst

Leeftijd (op 31 december 2019)

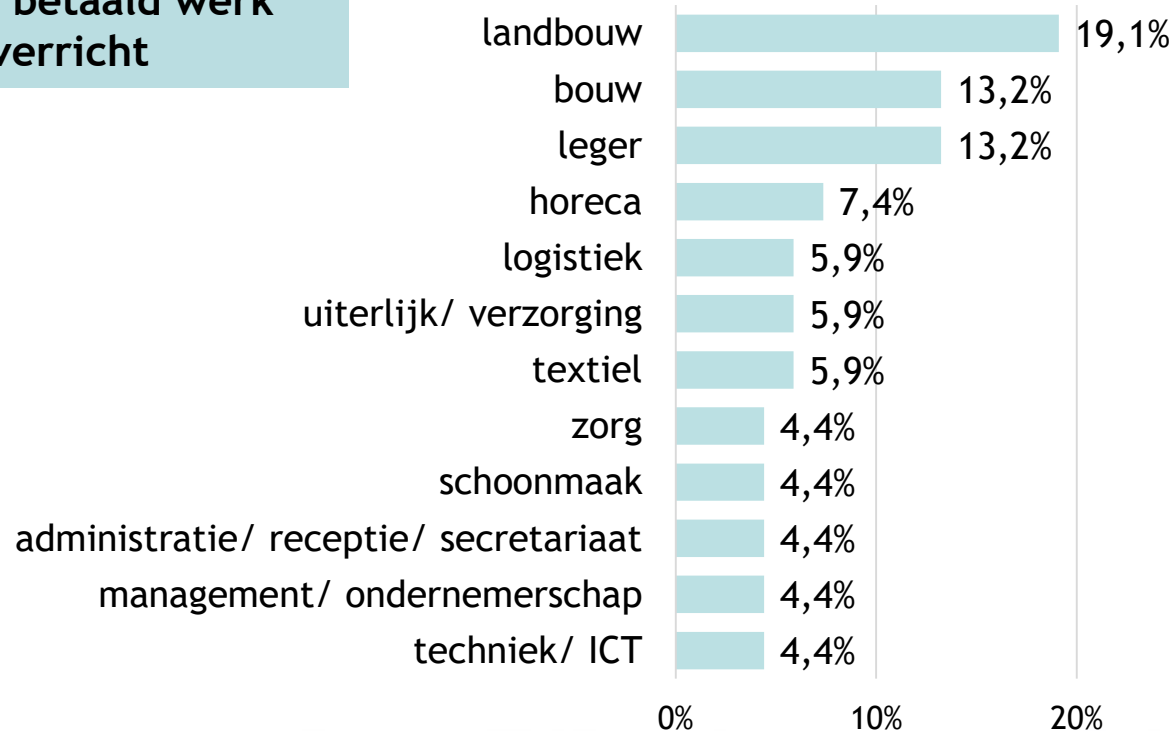

95,6% van de respondenten (65) heeft **asiel bepaalde tijd**; de overige 3 respondenten hebben een reguliere verblijfsvergunning

II. Eerdere werkervaring in land van herkomst (n=68)

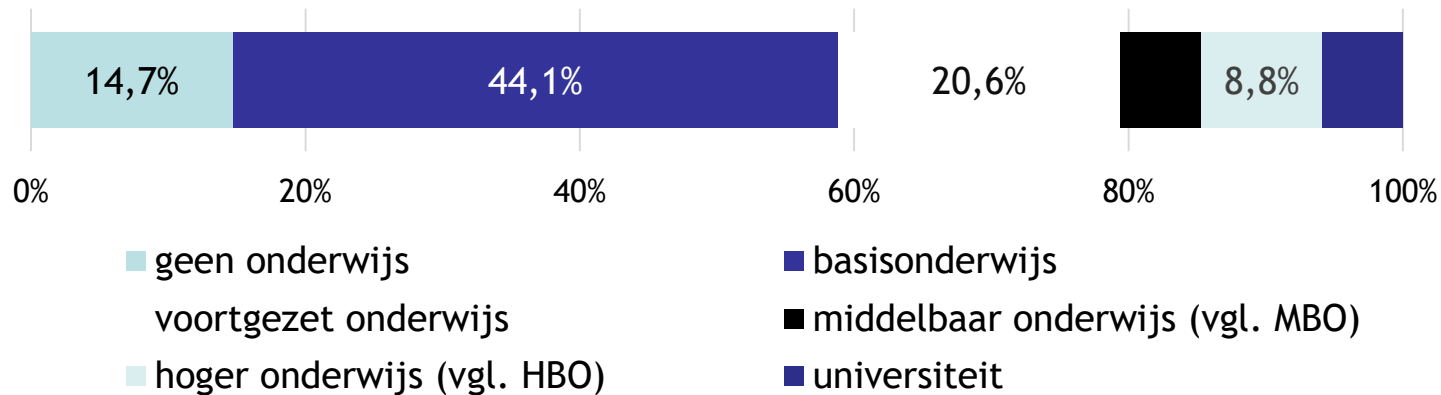
82,4% van de respondenten (56) heeft eerder betaald werk verricht

Welke sectoren worden (vooral) genoemd?

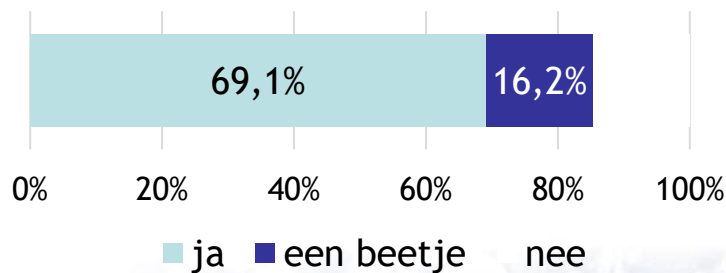

II. Onderwijs en taal (n=68)

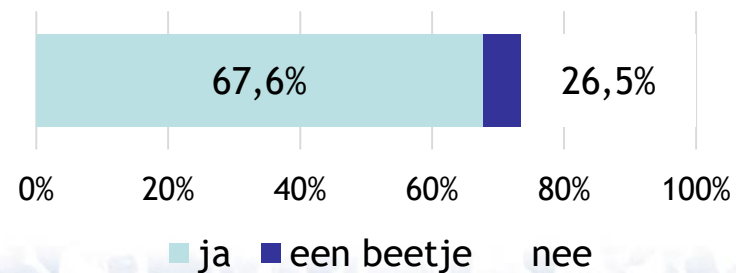
Hoogst genoten onderwijsniveau

Kan de respondent lezen en schrijven in zijn/haar eigen taal?

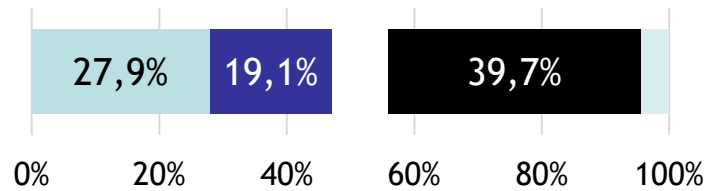

Kent de respondent het Westerse schrift?

II. Wonen en leven (T0; n=68)

Gezinssituatie

■ Alleenstaand

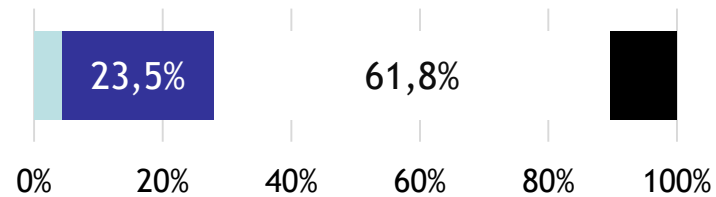
■ Alleenstaand met kinderen

Samenwonend/gehuwd

■ Samenwonend/gehuwd met kinderen

■ Inwonend bij ouder(s) of andere familieleden

Status gezinshereniging

■ er heeft gezinshereniging plaatsgevonden

■ een aanvraag voor gezinshereniging is in behandeling

er is geen aanvraag voor gezinshereniging ingediend

■ onbekend

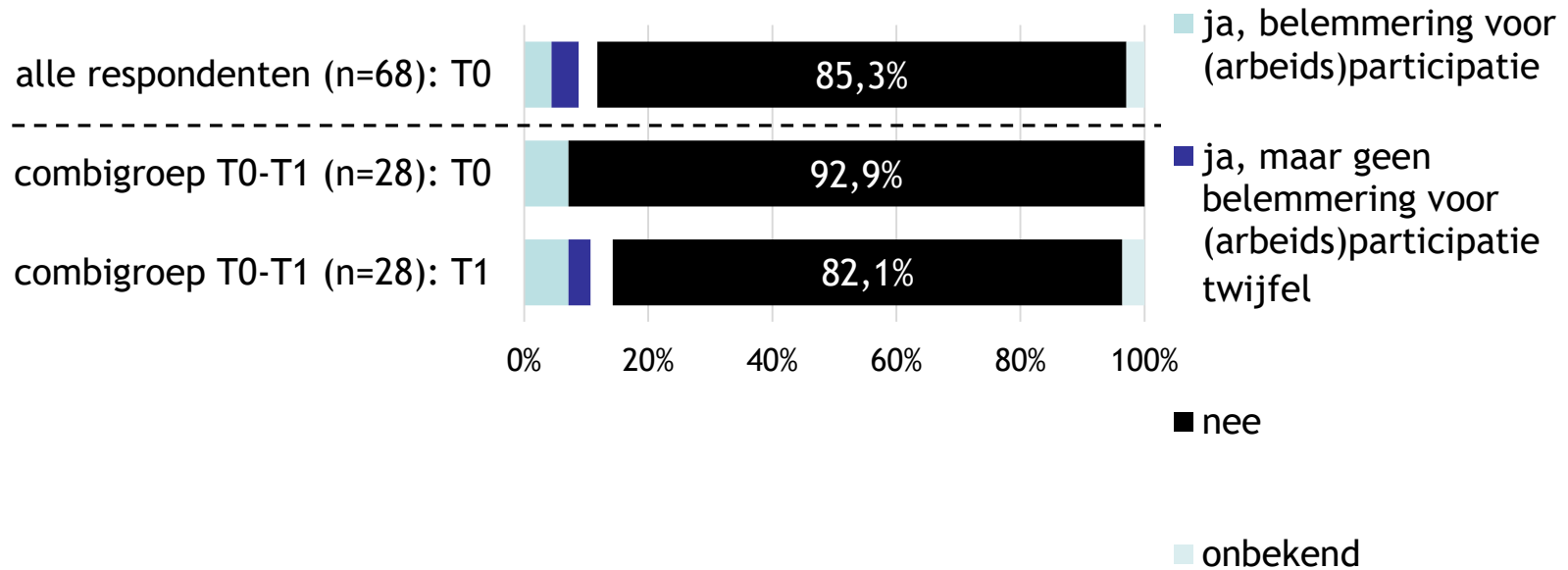
Op T1 hebben alle respondenten een zelfstandige woonruimte in de regio

Ontwikkelingen op verschillende leefgebieden

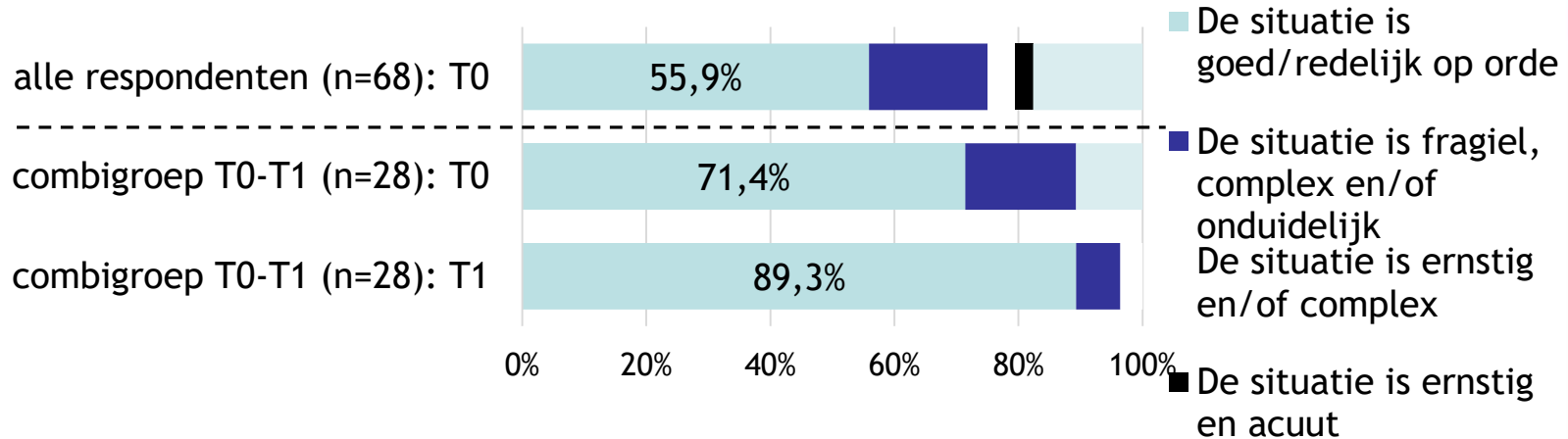
II. Wonen en leven (1)

Problemen in de thuissituatie

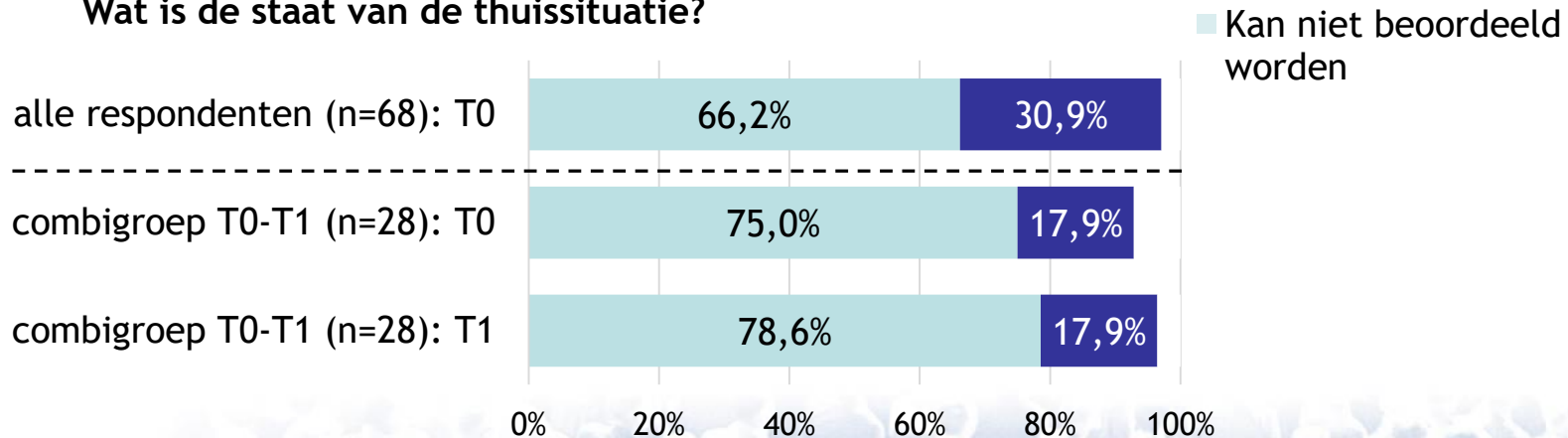

II. Wonen en leven (2)

Wat is de staat van huisvesting?

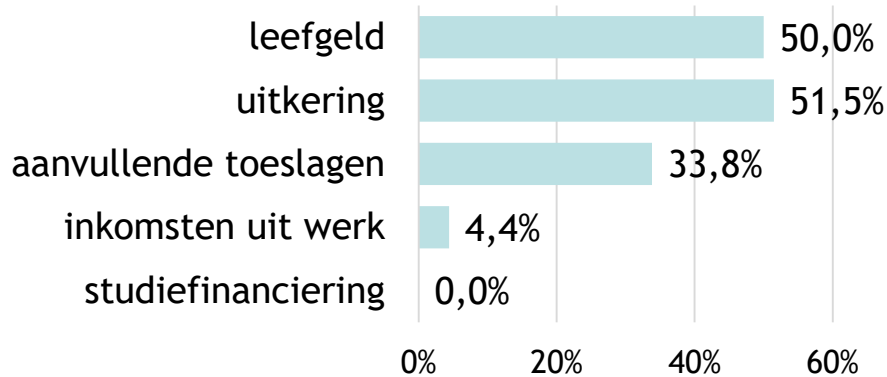

Wat is de staat van de thuissituatie?

II. Financiën (1)

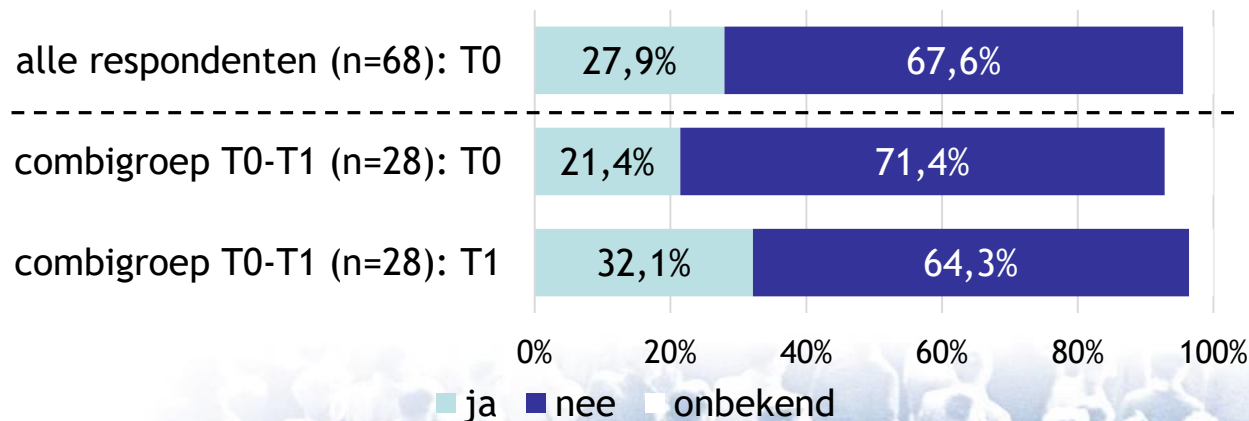
Vorm van inkomsten T0 (n=68)

Van de 34 respondenten die op T0 leefgeld krijgen, hebben er 5 ook een andere bron van inkomsten

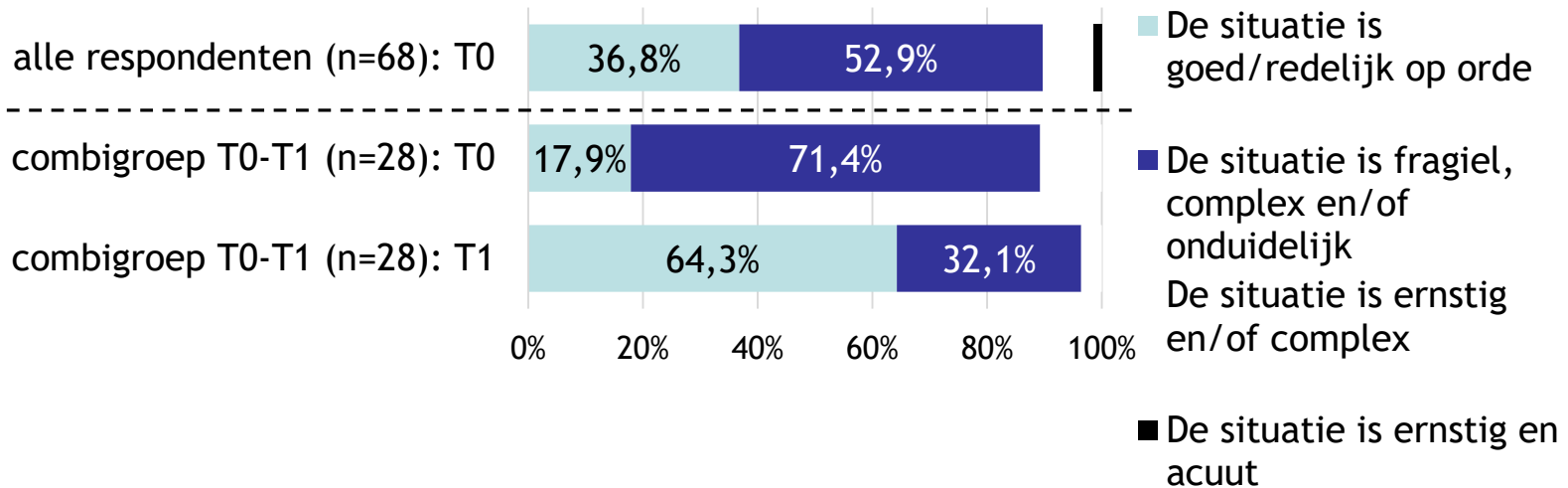
Op T1 krijgen **alle 28 respondenten een uitkering**; daarbovenop krijgt 21,4% van de respondenten (6) aanvullende toeslagen

Schulden

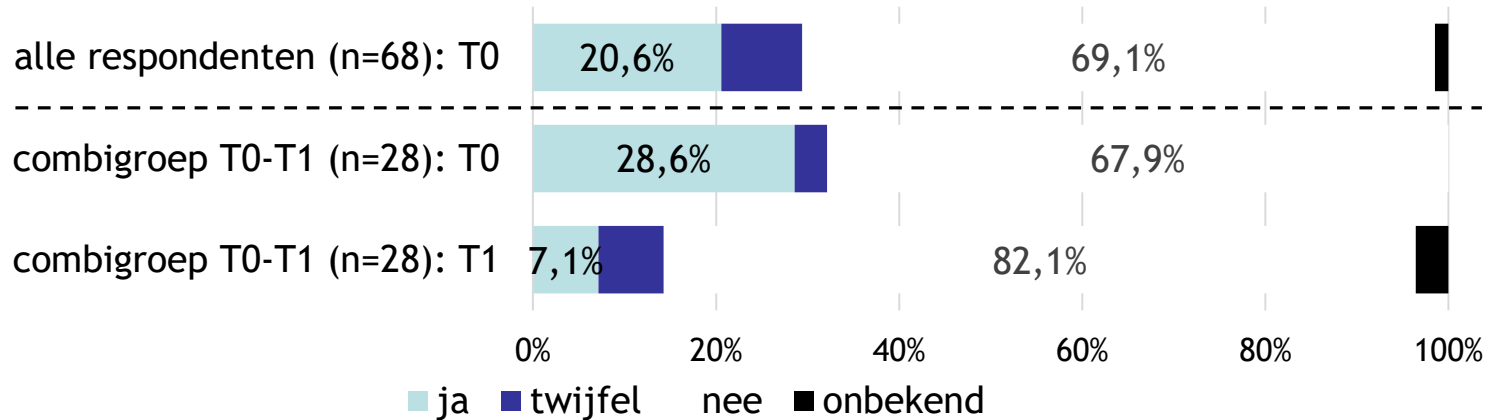
II. Financiën (2)

Wat is de staat van financiën?

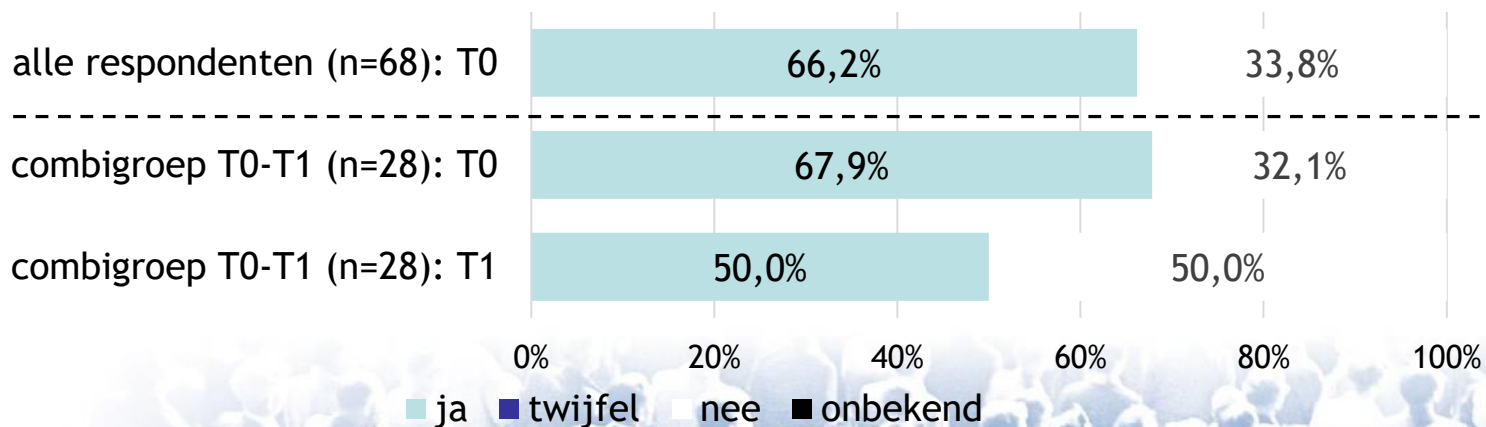

II. Gezondheid (1)

Psychische klachten

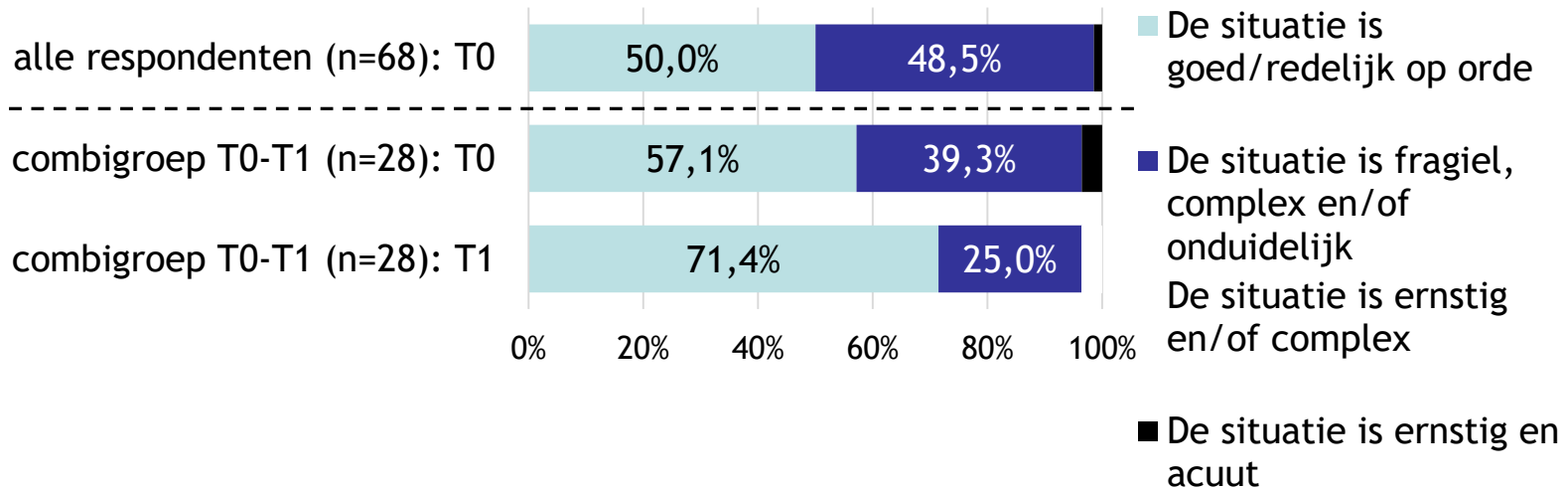

Lichamelijke klachten

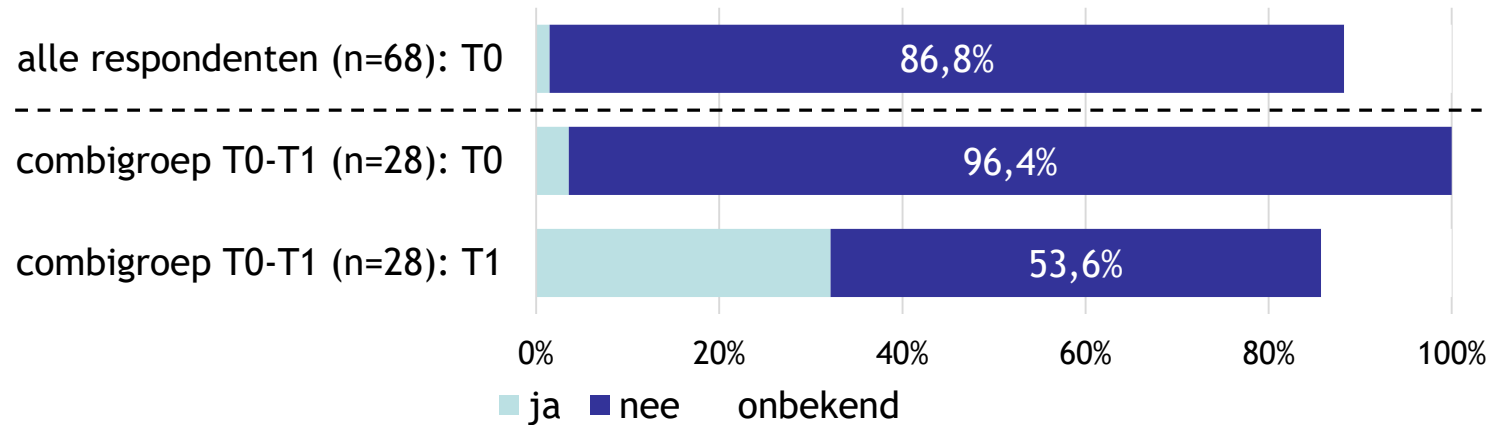
II. Gezondheid (2)

Wat is de staat van gezondheid?

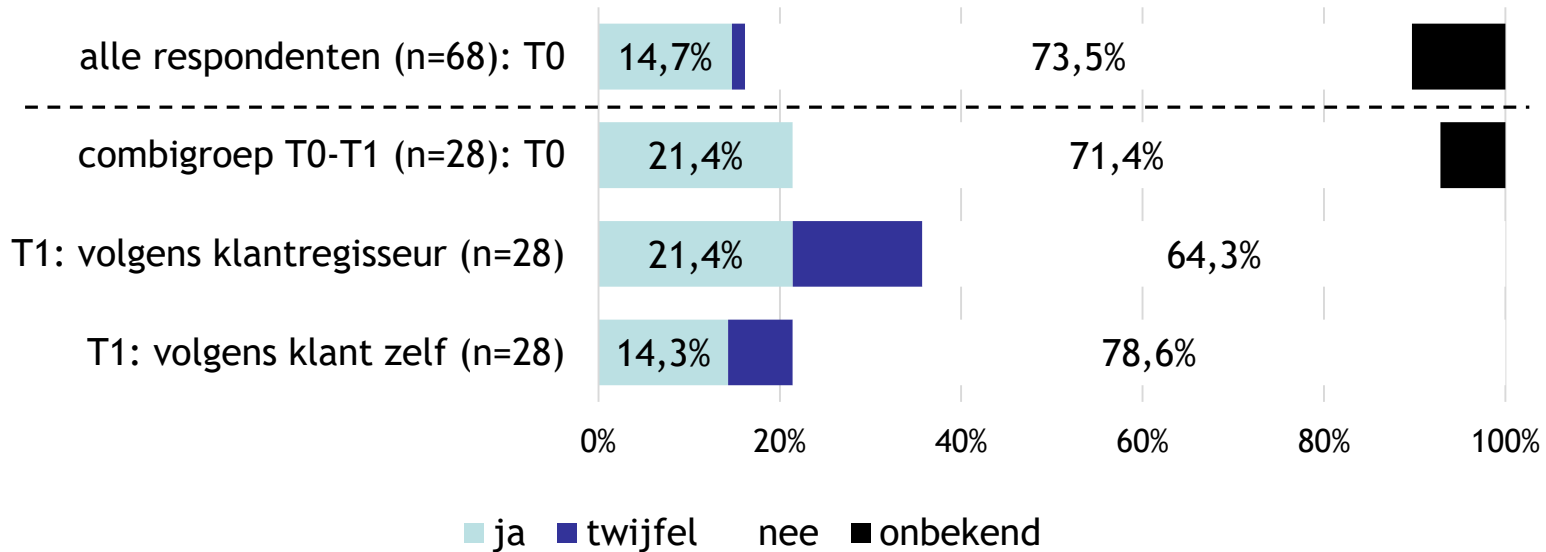
II. Professionele zorg/ ondersteuning/ begeleiding

Ontvangt de klant professionele zorg/ondersteuning/begeleiding?

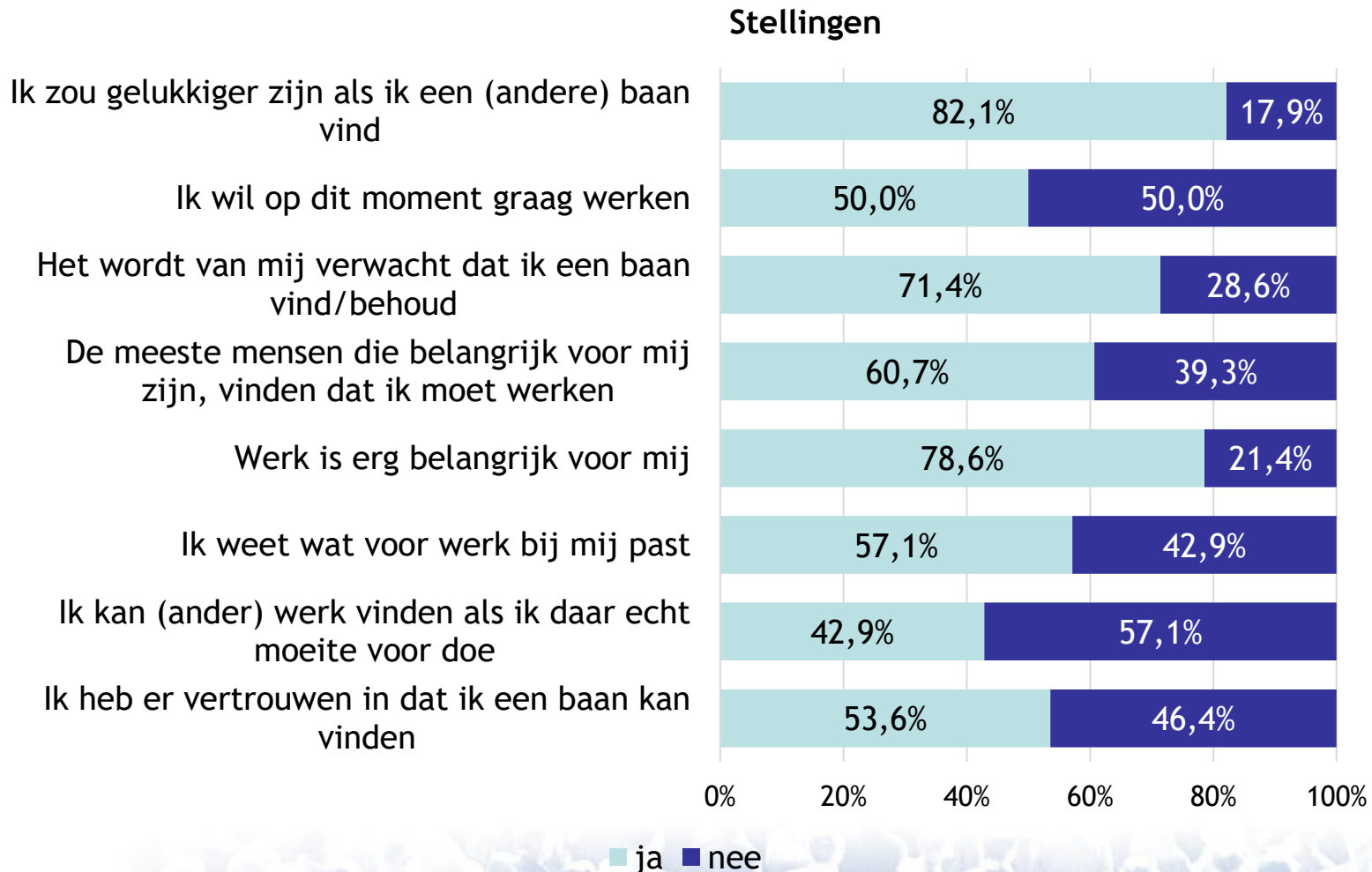

II. Professionele zorg/ondersteuning/begeleiding

Heeft de klant (extra) professionele zorg/ondersteuning/begeleiding nodig?

II. Houding t.o.v. betaald werk (T1; n=28)

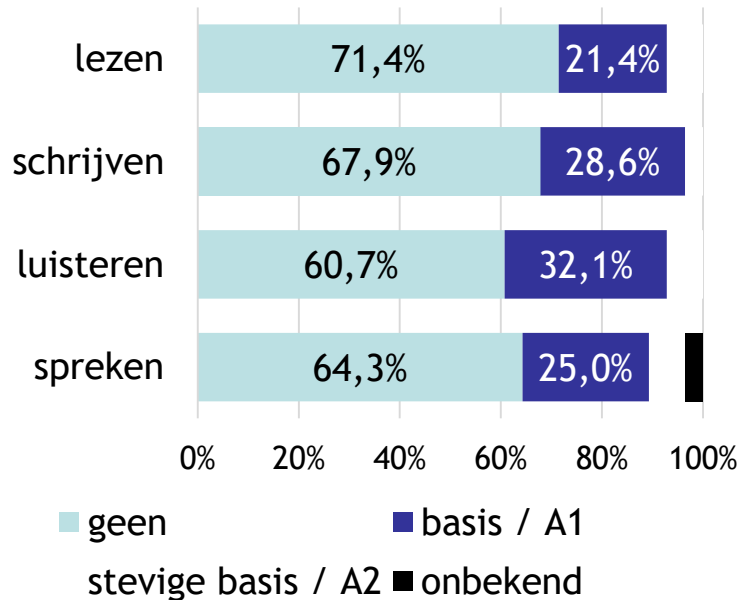

Taalvaardigheid en werkgerelateerde competenties

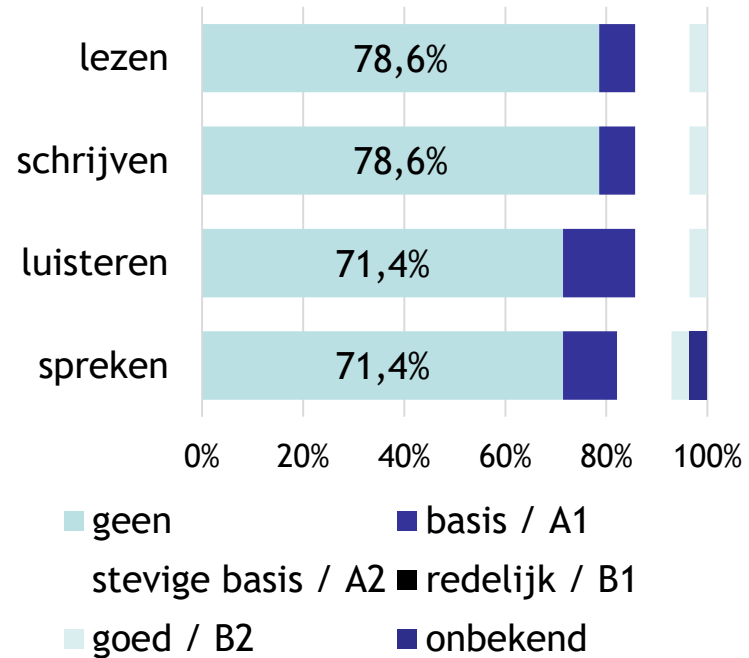

II. Taal (T1; n=28)

Taalniveau Nederlands

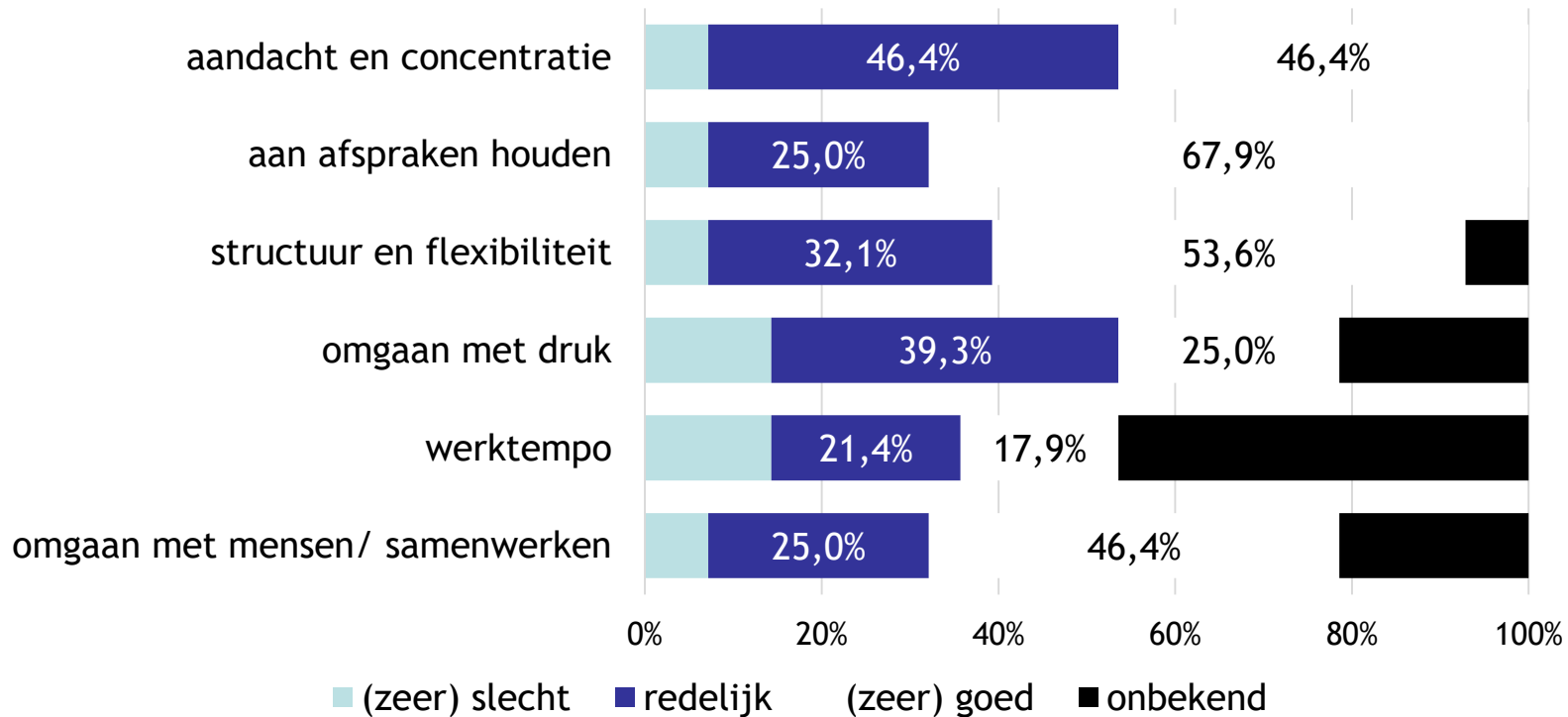

Taalniveau Engels

II. Werknemersvaardigheden (T1; n=28)

Hoe beoordeelt de klantregisseur de volgende competenties van de klant?

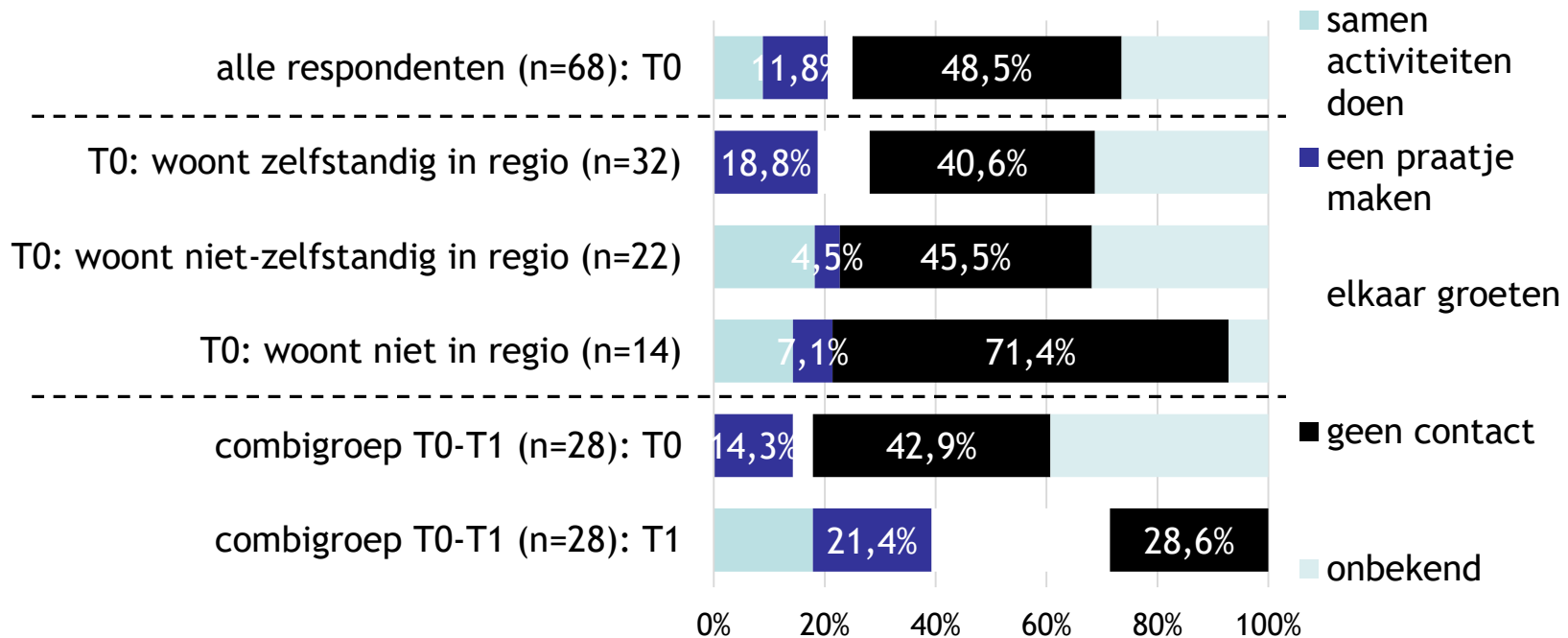

Ontwikkelingen in participatie

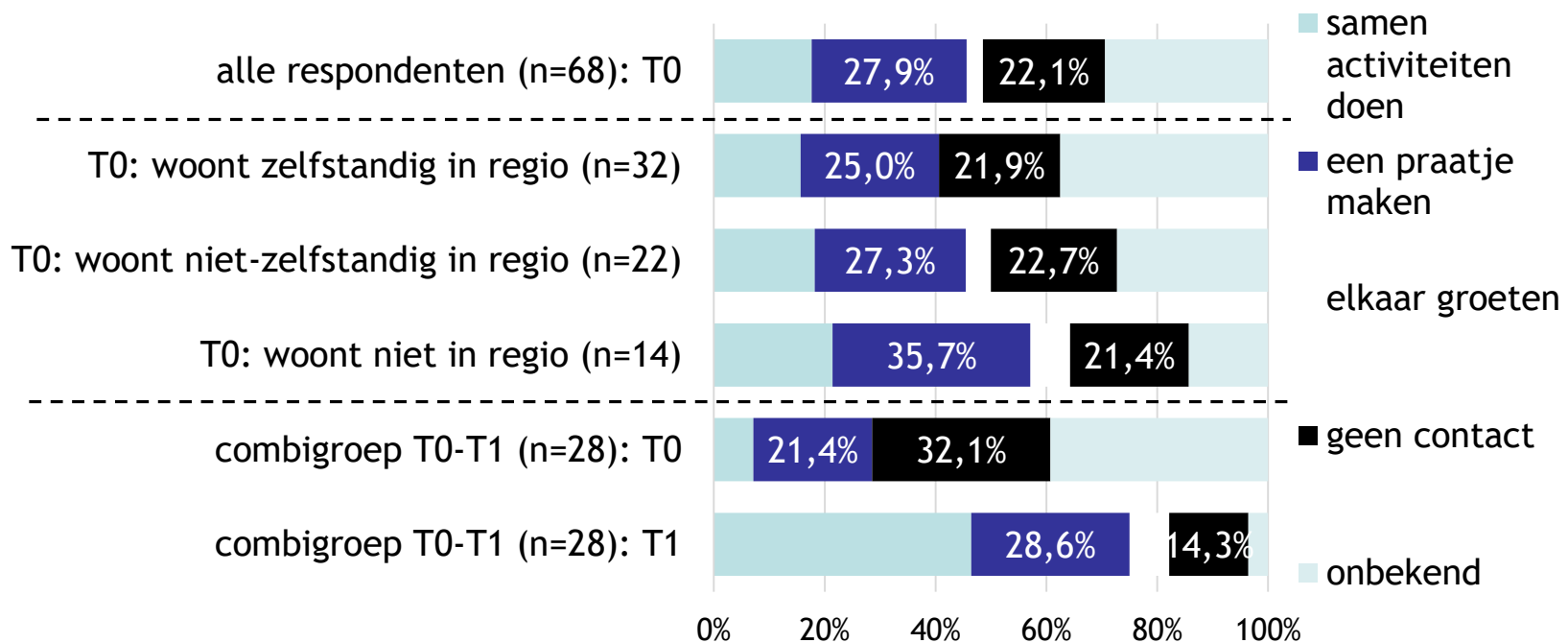
II. Sociale participatie (1)

Hoogste vorm van contact met Nederlanders

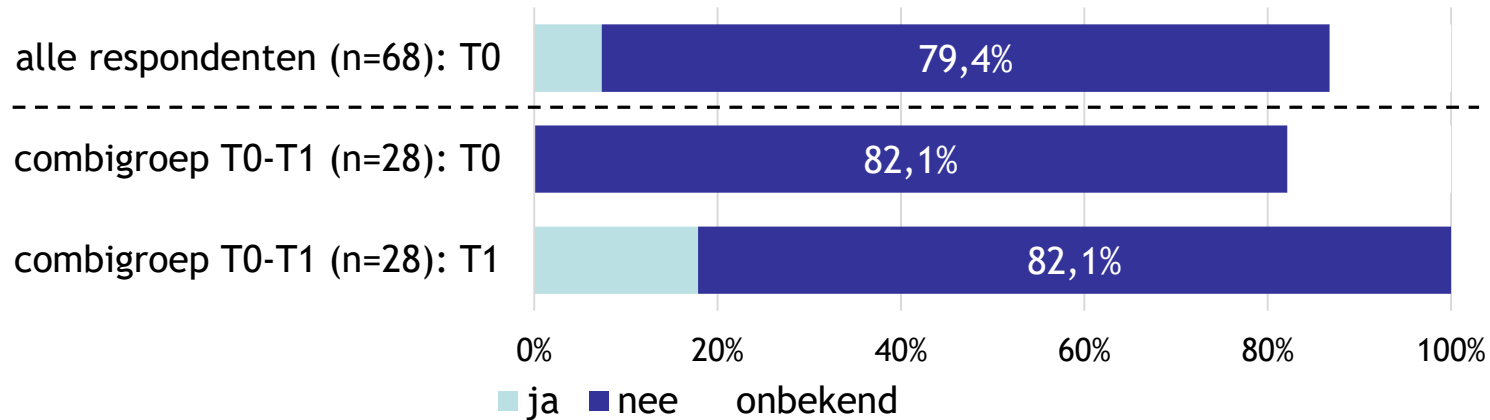
II. Sociale contacten (2)

Hoogste vorm van contact met vluchtelingen of mensen uit land van herkomst

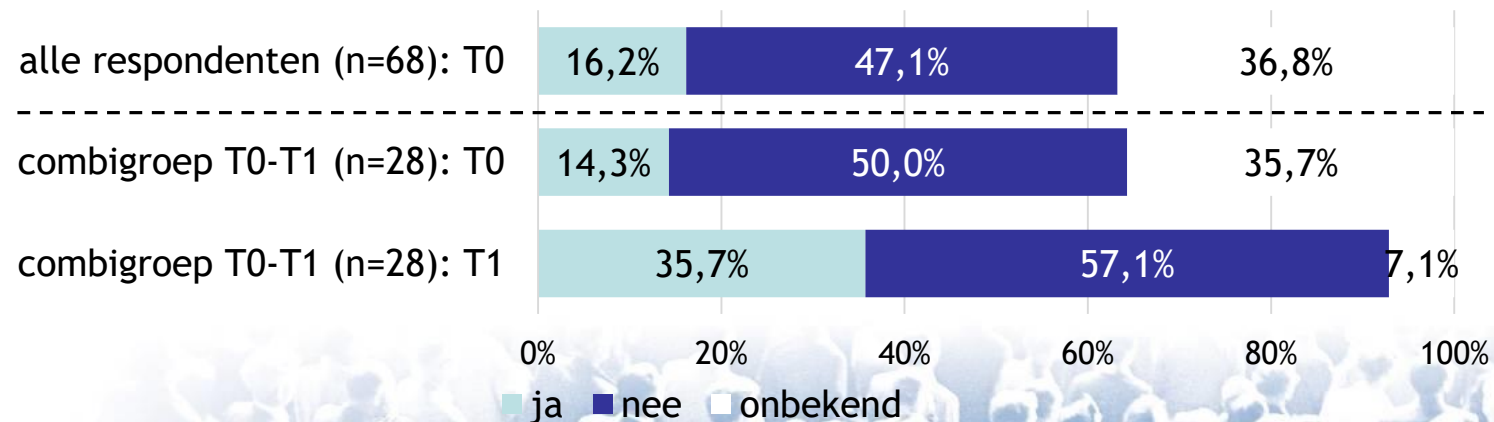

II. Sociale participatie (2)

Heeft de klant Nederlandse vrienden?

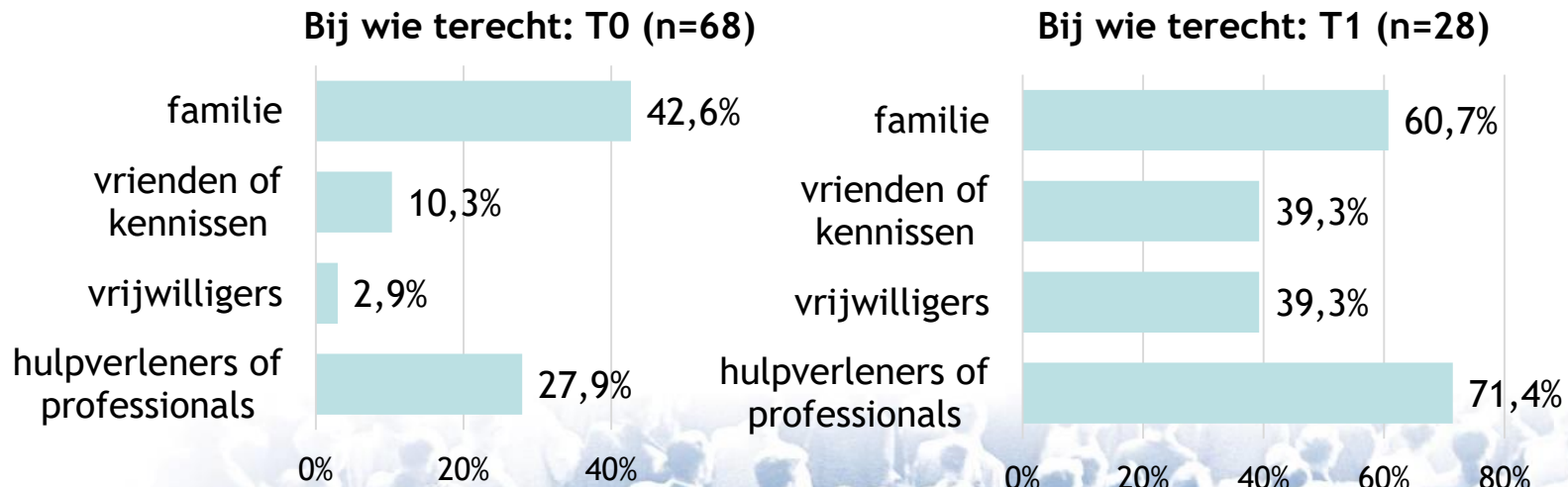
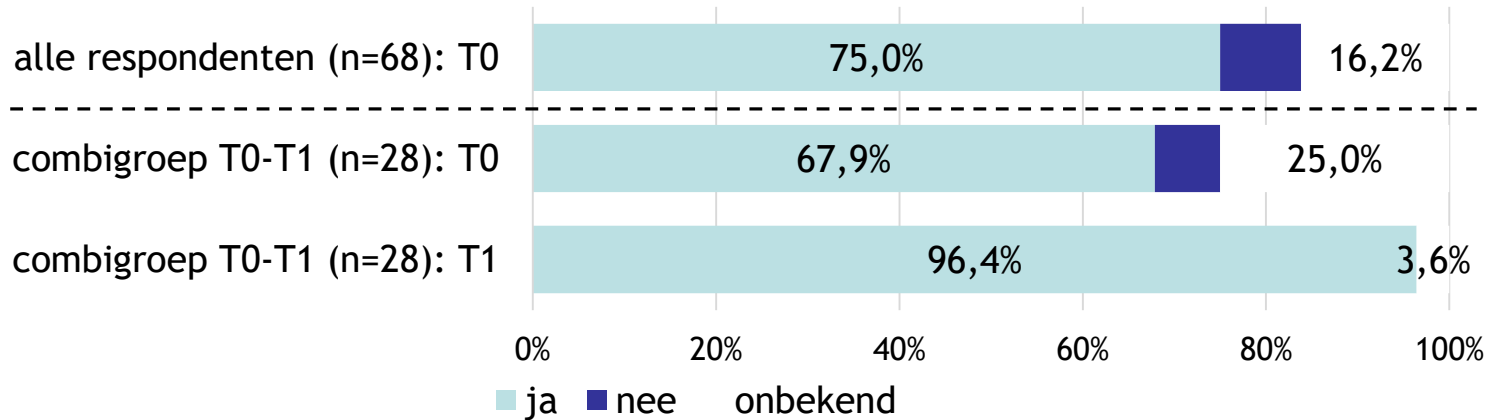

Ervaart de klant de omvang van diens sociale netwerk als voldoende?

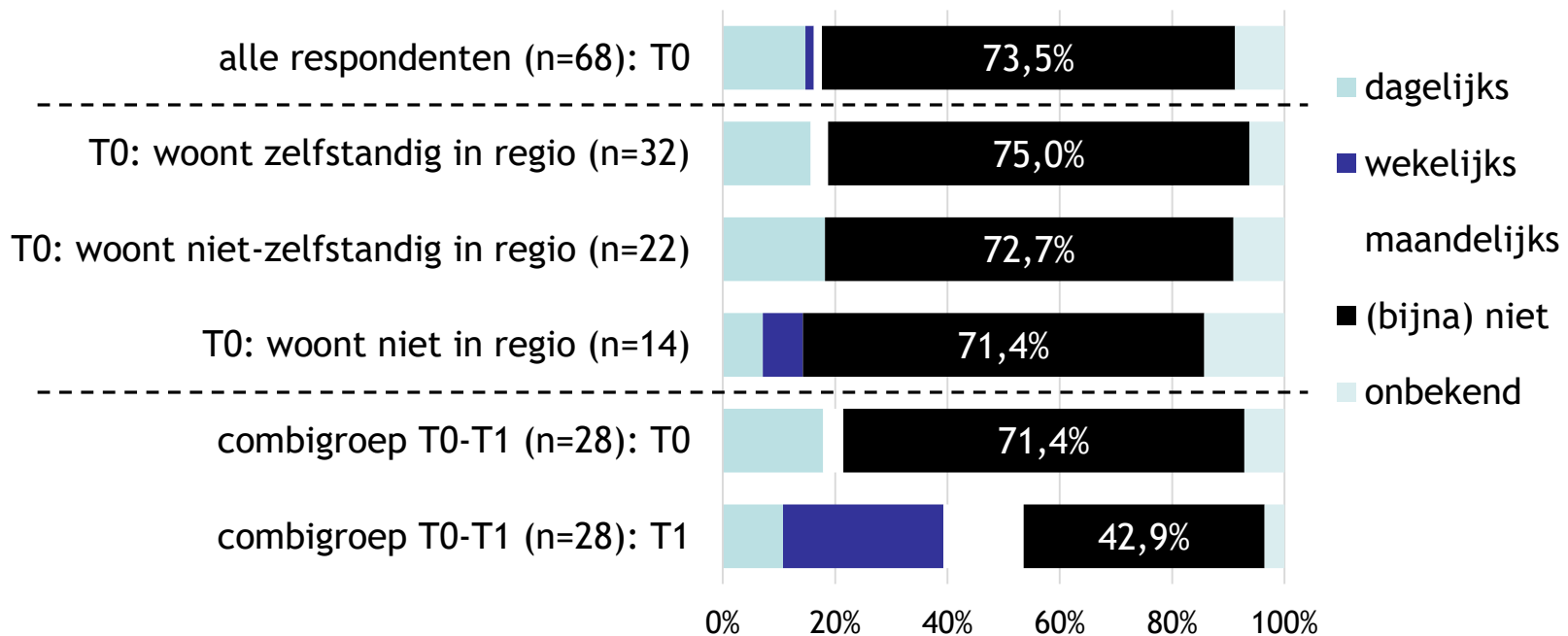
II. Sociale participatie (3)

Kan de klant bij iemand terecht met vragen en eventuele problemen?

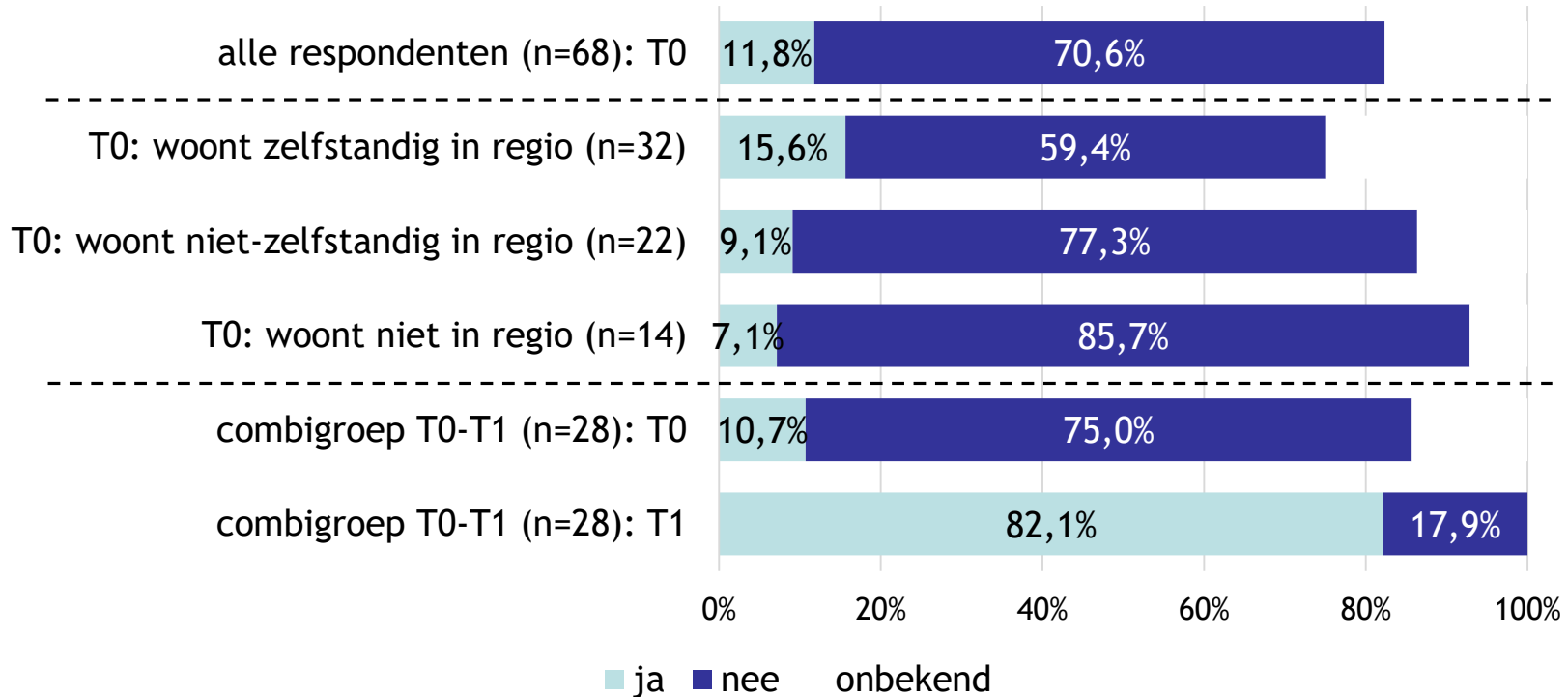
II. Gebruik collectieve voorzieningen

Hoe vaak maakt de klant gebruik van voorzieningen in de gemeente, zoals bibliotheek, park of speeltuin?

II. Maatschappelijke participatie (1)

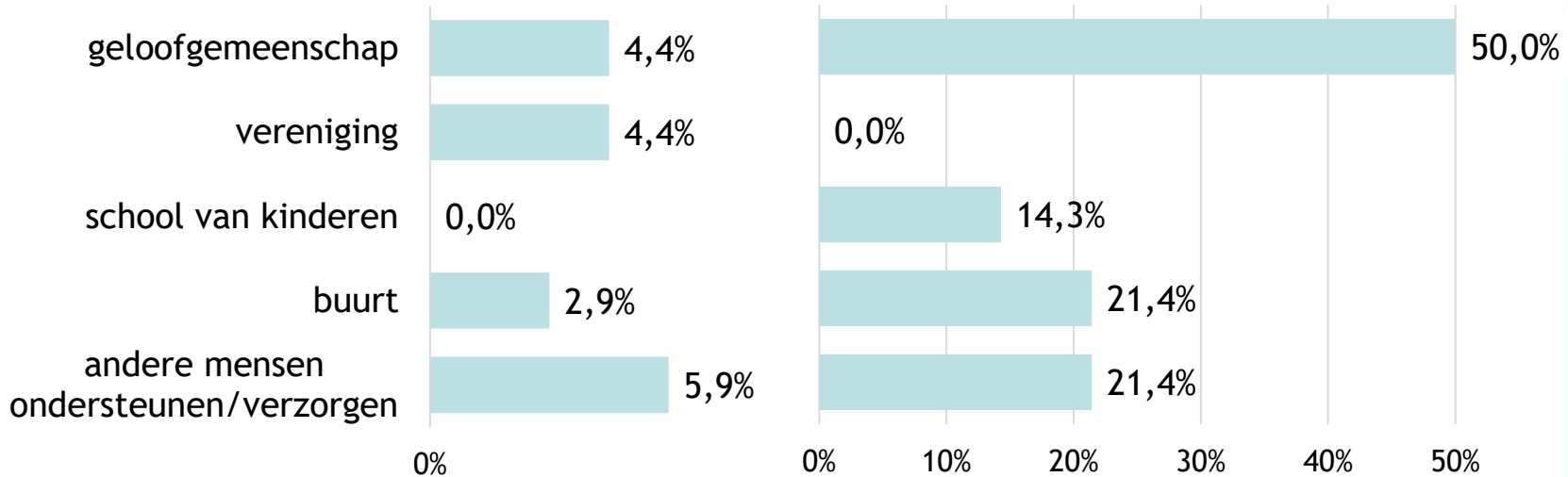
Doet de respondent één of meerdere activiteiten?

II. Maatschappelijke participatie (2)

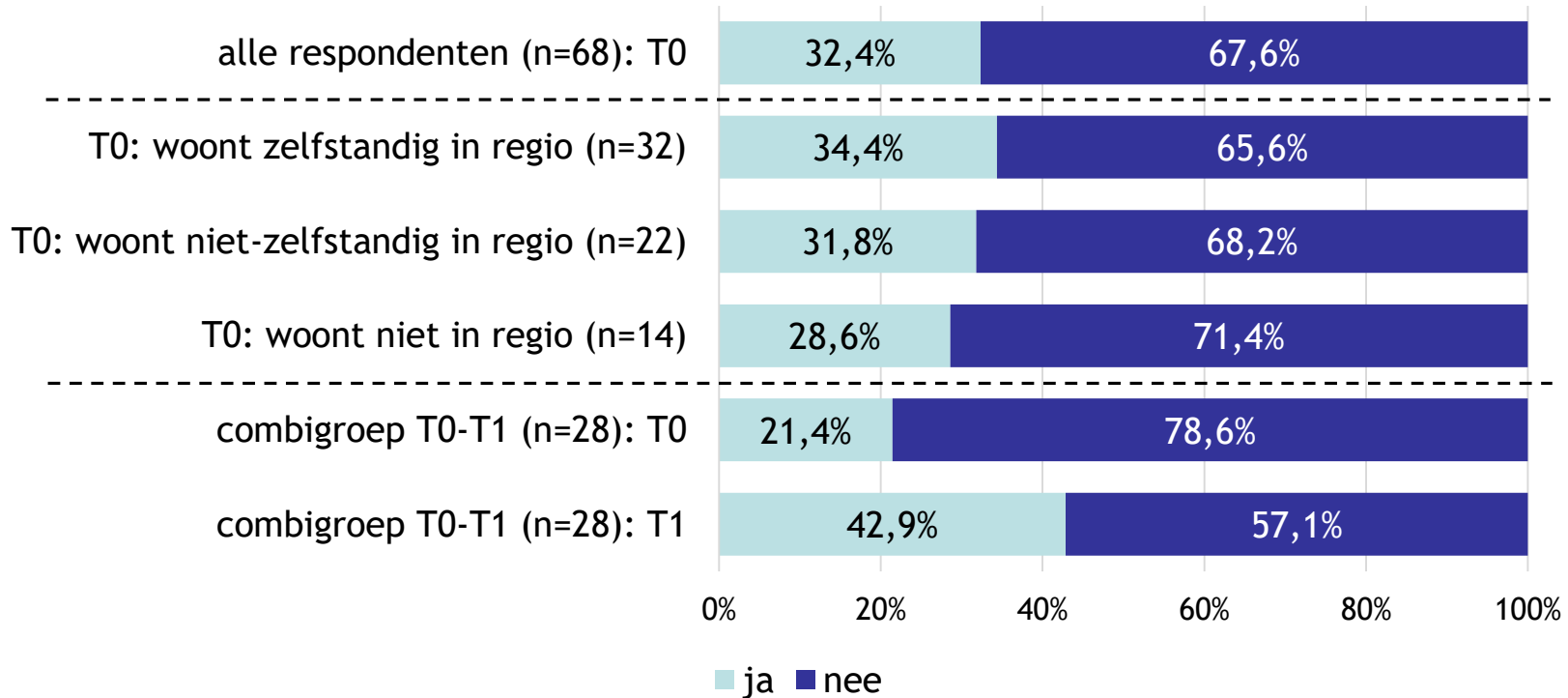
Activiteiten T0 (n=68)

Activiteiten T1 (n=28)

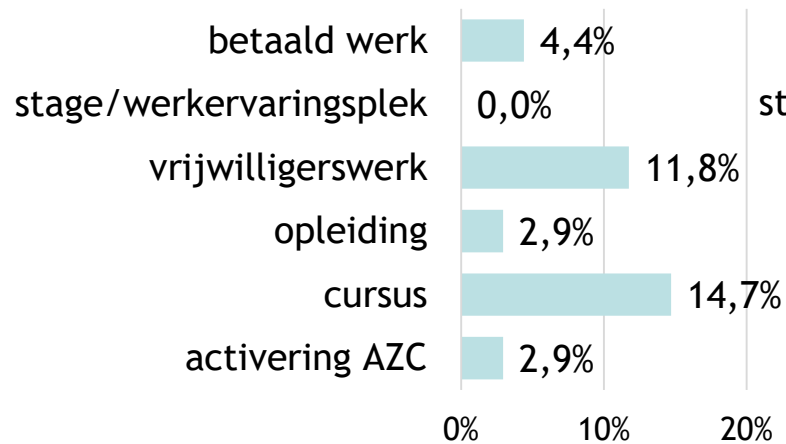
II. Werk en opleiding (1)

Doet de respondent één of meerdere activiteiten?

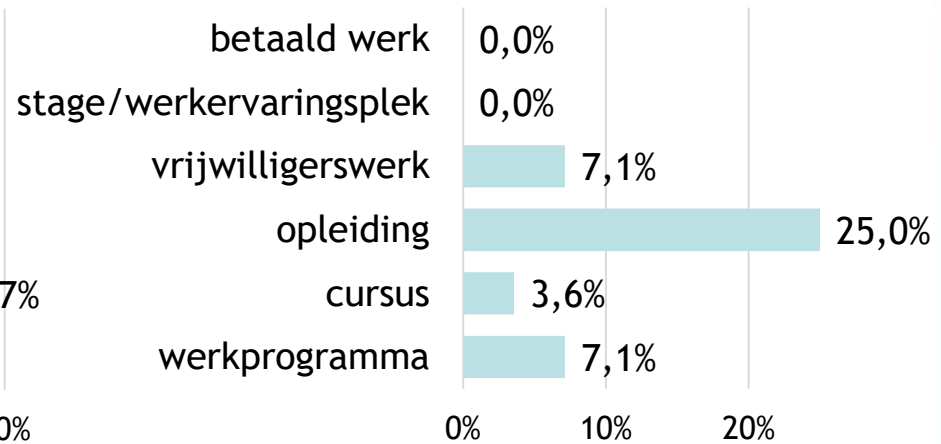

II. Werk en opleiding (2)

Activiteiten T0 (n=68)

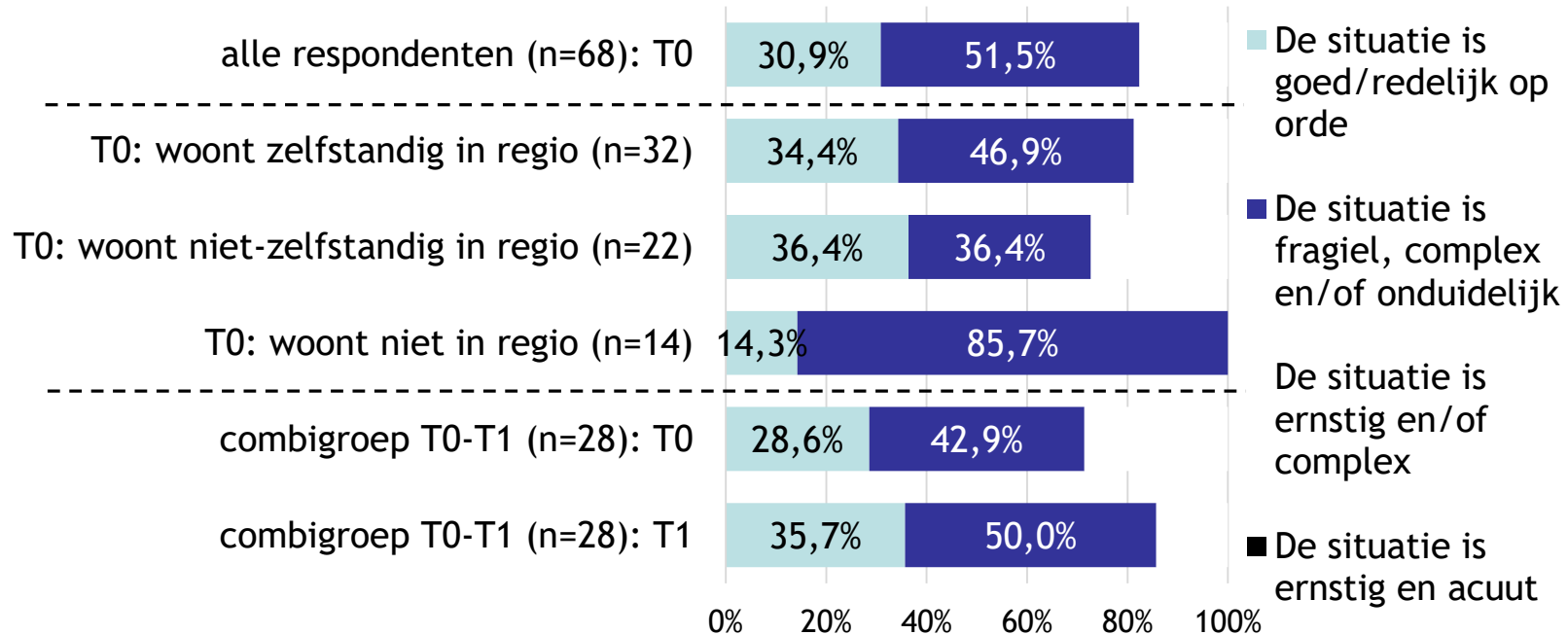

Activiteiten T1 (n=28)

II. Dagbesteding

Wat is de staat van dagbesteding/participatie?

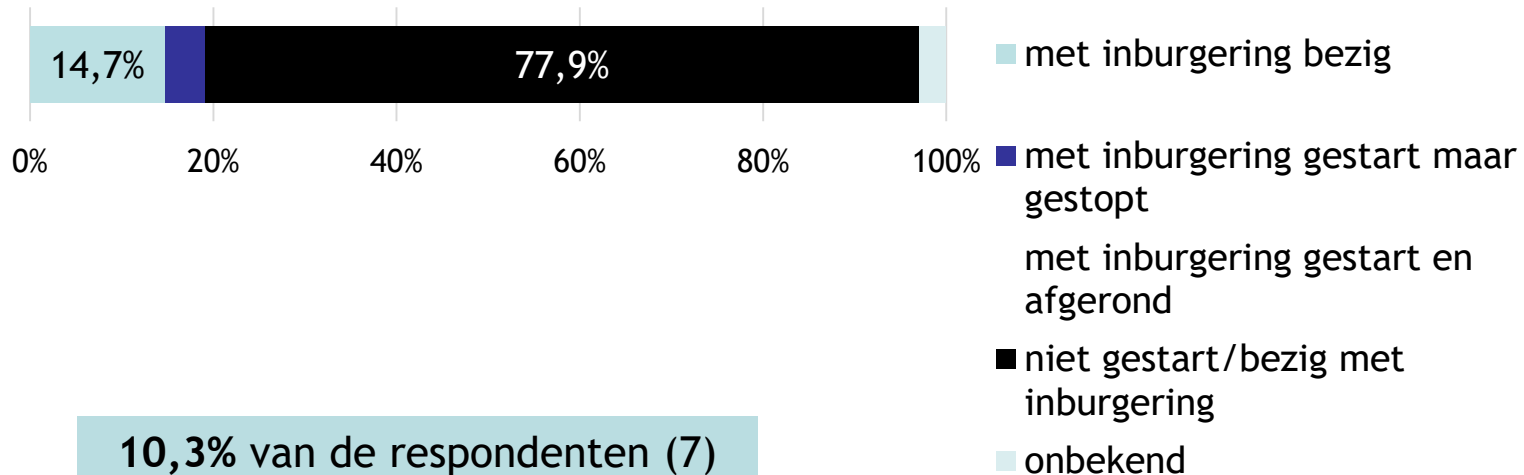

Inburgering

II. Inburgering (1) (T0; n = 68)

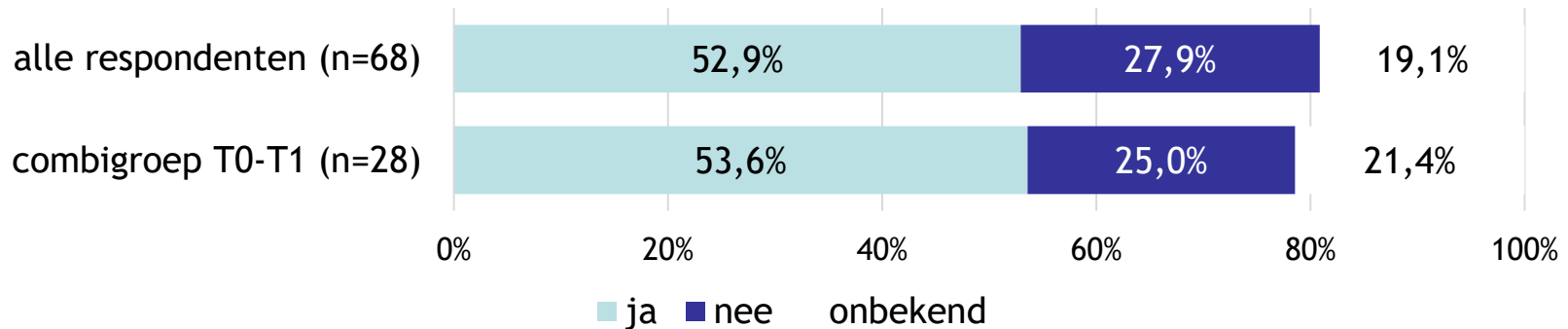
Status m.b.t. inburgering (T0; n=68)

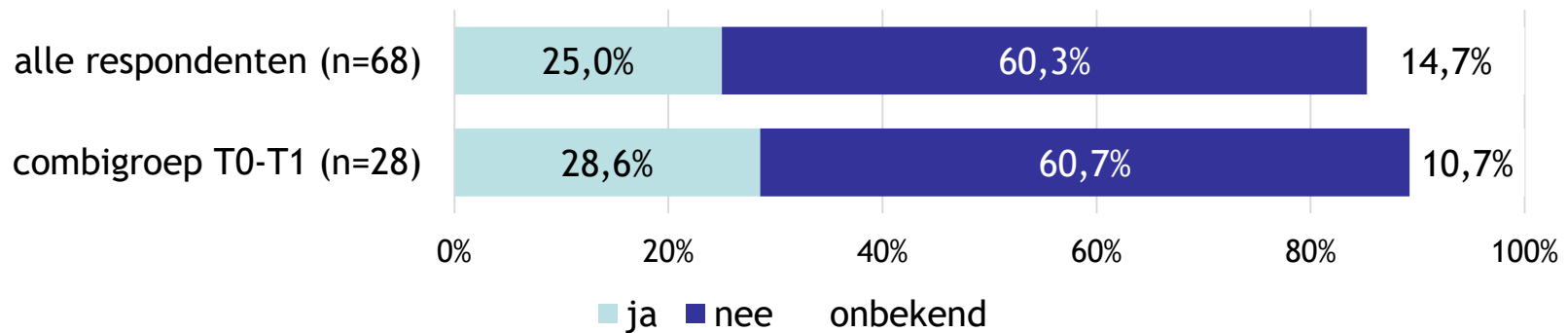
10,3% van de respondenten (7) heeft **voorinburgering op het AZC** gedaan. Zij zijn allen (nog) niet gestart met de inburgering

II. Inburgering (2)

Taal- en leerbaarheidstoets afgenomen?

Spreekvaardigheidstoets afgenomen?

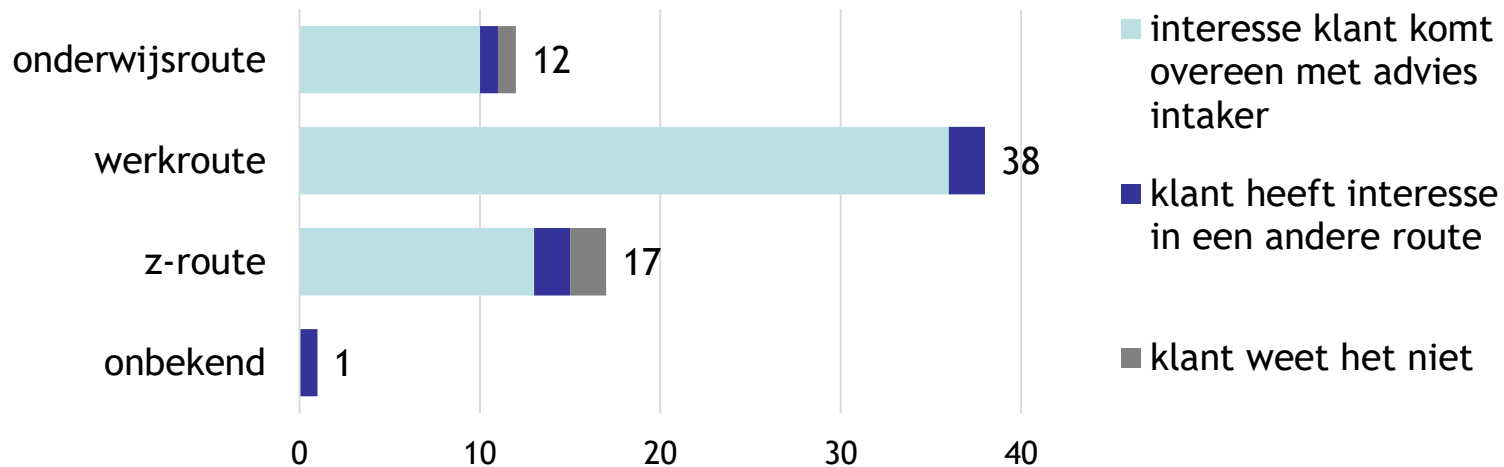

Inburgering+

II. Inburgering+ (1)

Advies van intaker over IB+-route (T0; n=68)

Bij **86,8%** van de respondenten (59) komt advies intaker overeen met eigen wens/interesse

II. Inburgering+ (2)

IB+-route (T1; n=28)

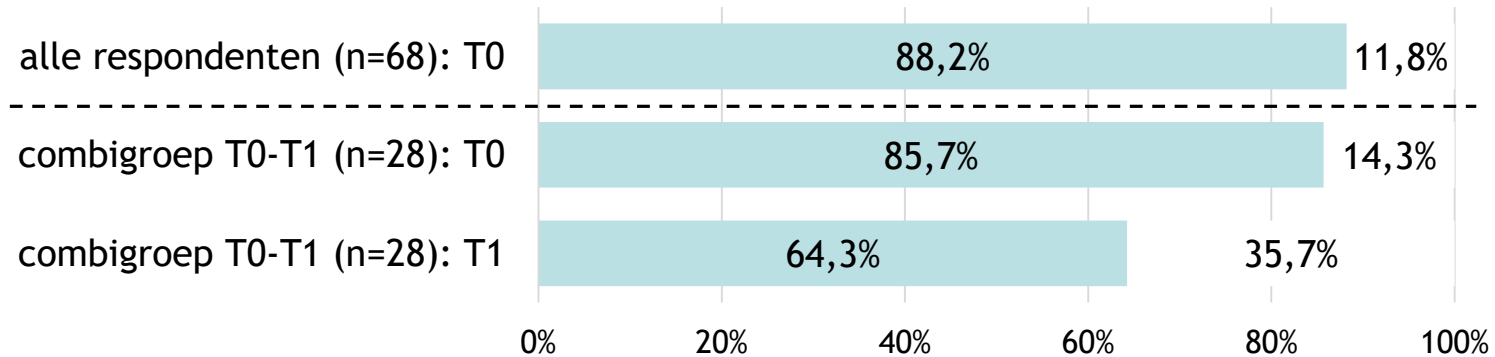
Op T1 neemt **42,9%** van de respondenten (12) deel aan het IB+-traject

Toekomstbeeld

II. Toekomstbeeld

Hoe ziet de klant zijn/haar toekomst?

- Ik zie een positieve toekomst voor me in Nederland
- Ik zie een negatieve toekomst voor me in Nederland
- Ik weet niet hoe mijn toekomst eruit ziet in Nederland
- Ik zie een toekomst voor me buiten Nederland

II. TUSSENTIJDSE BEVINDINGEN PROCESEVALUATIE

III. Procesevaluatie

Onderzoeksvraag:

In hoeverre is sprake van een (1) vroegtijdige en (2) integrale aanpak en (3) doorlopende ondersteuning in de pilot IB+?

Onderliggende vragen:

(4) In hoeverre is er sprake van learning by doing bij het ontwikkelen en uitvoeren van de pilot IB+?

(5) In hoeverre wordt er gebruik gemaakt van lokale organisaties en initiatieven (lokale kracht) voor de invulling van de pilot IB+?

Onderdelen IB+

Vroegtijdig

Integraal

Doorgaande lijn

Tijdslijn?

III. Asielzoekerscentrum

- Start pilot regioplplaatsing
 - Overeenkomst regioplplaatsing is eind 2019 getekend door ministerie van V&J en de regio
 - Regioplplaatsing essentieel voor vroeg aanbod inburgeringsactiviteiten

- Momenteel is voorinburgering geen onderdeel van IB+ traject
 - Statushouders komen vanuit AZC's verspreid door Nederland
 - Geen gezamenlijke dienstverlening van het COA en gemeenten in AZC's

- Beoogde aantal deelnemers IB+ is lager dan verwacht door lagere taakstelling.

III. Dossieroverdracht en informatievoorziening

- Informatieoverdracht COA, WH en gemeenten
 - Wisselend ingevulde COA **klantprofielen**
 - Gemeenten willen toe naar een **warme overdracht van taal- en leerbaarheidstoets** die COA afneemt
 - Voortaan nodigt Welkomhuis deelnemers uit voor introductiedagen **in samenwerking met contactpersoon AZC**
 - Partijen hebben aandacht voor **AVG en ICT vraagstukken** bij informatieoverdracht

- Verbeteren communicatie met statushouders
 - **Werkgroep communicatie** opgericht
 - **Lijn in berichtgeving** van verschillende partijen
 - **Website en flyers** met foto's van contactpersonen
 - **Redigeren** informatie die statushouder ontvangt
 - **Wordt in samengewerkt met Adviesraad Statushouders**

III. Introductiedagen

- Dag 1: brede intake
 - Vanaf januari 2020 doen **gemeentelijke klantregisseurs** de brede intake
 - **Maatschappelijke begeleiding** is bij de brede intake aanwezig
 - Werkgroep 'Brede intake' zoekt naar mogelijkheden **intake in te korten en flow** in gesprek te krijgen

- Dag 2: statushouders maken kennis met routes en lokale organisaties
 - **Kennismaking** met lokaal aanbod
 - Gemeenten hebben **inventarisatie** uitgevoerd naar welke (maatschappelijke) partners betrokken zijn

III. Persoonlijk plan (PIP)

● Tijdsfad

- De brede intake vormt de basis voor het PIP
- Afspraak dat klantmanager vier weken na tweede introductiedag definitief PIP opstelt
 - Dit tijdsfad lijkt te krap voor gedegen PIP.
 - Starttraject biedt tijd en mogelijkheden statushouder beter te leren kennen om tot PIP te komen.

● Inhoud

- Rekening houden met lokale verschillen in gemeentelijke financiering en aanbod
- IB+ wil gebruik gaan maken van lokale initiatieven zonder dat zij laagdrempelige en vrijwillige karakter verliezen

III. Starttraject

- Spilfunctionarissen ontwikkelden starttraject
 - Financiering door SZW, VOI-pilot duale trajecten
- Starttraject duurt 26 weken
 - De eerste 8 weken allerlei activiteiten om eerste indrukken van het concept PIP te toetsen.
 - Daaropvolgende vier maanden vrijwilligers werk, contacten opbouwen etc

III. Leerroutes

Het vormgeven van de leerroutes is voortdurend in ontwikkeling

- Ontwikkeling complex door:
 - Regionale en lokale verschillen
 - Samenwerking meerdere partijen
 - Te weinig deelnemers voor aanbieden branche specifiek traject

- Profielen van deelnemers starttraject vormen vertrekpunt voor doorontwikkelen onderwijsroute, werkroute en Z-route

III. Maatschappelijke begeleiding (MB)

- In gemeenten verschillend georganiseerd:
 - In eigen beheer georganiseerd
 - Door VluchtelingenWerk georganiseerd
 - Door Welzijnsorganisaties georganiseerd

- MB aanwezig bij de brede intake
- MB ontvangt definitief PIP van klantregisseur

III. Ontzorgen

- Gemeenten in afwachting van kaders nieuwe wet inburgering
- In regionale werkgroep 'Ontzorgen' is het plan opgevat om in het AZC al informatie aan statushouders te verstrekken over financiën

III. Tussentijdse bevindingen

Vroegtijdige aanpak

- Voor een vroegere start met inburgeringsactiviteiten (in AZC) is **regioplantsing** essentieel
- **Samenwerking met COA** is nodig om statushouders te bereiken en te informeren
- **Brede intake door klantmanagers** draagt bij een vroegtijdige aanpak

III. Tussentijdse bevindingen

Integrale aanpak

- **Aanwezigheid maatschappelijke begeleiding bij de brede intake zorgt voor integrale intake**
 - Meer eenduidigheid en minder herhaling voor statushouder.
- **Ivm delen van informatie spelen **AVG** en **ICT** vraagstukken**
- **De inventarisatie naar lokaal aanbod vergroot mogelijkheden integrale aanpak**
- **De website 'nieuwebrabanders' dient als centraal informatiepunt**
- **Samenwerking met COA is wenselijk rond **gezondheid** (SMA) en instroom trajecten**
- **Aandachtspunt: **samenwerking** tussen organisaties is nog niet altijd vanzelfsprekend**

III. Tussentijdse bevindingen

Doorlopende ondersteuning

- De gewenste warme overdracht van informatie taal- en leerbaarheidstoets van COA naar gemeenten voorkomt dat toetsen dubbel worden afgenomen
- Regie van de klantregisseur is cruciaal om alle onderdelen van het IB+ traject op elkaar aan te laten sluiten
- Doordat deelnemers snel kunnen instromen in het starttraject, draagt dit bij aan een doorlopende lijn

III. Tussentijdse bevindingen

Learning by doing

- Regionale werkgroepen signaleren en reageren op knelpunten en ontwikkelmogelijkheden
- Meerdere initiatieven zijn al lerend binnen IB+ programma ontwikkeld:
 - Pilot regioplaatsing
 - Pilot spilfunctionarissen
 - Starttraject
 - Gezamenlijke brede intake
 - Verbeteren communicatie
 - Adviesraad statushouders
- Terugkoppelingen onderzoek Verwey-Jonker Instituut worden gebruikt voor doorontwikkelen IB+

III. Tussentijdse bevindingen

Lokale kracht

- Bij de **tweede introductiedag** zijn lokale partijen aanwezig om hun **aanbod te presenteren**
- IB+ zoekt naar mogelijkheden om lokale initiatieven op te nemen in **PIP, starttraject en leerroutes** zonder dat initiatieven hun laagdrempelige en vrijwillige karakter verliezen
- Inventarisatie van lokale initiatieven maakt **aanbod en samenwerkingsmogelijkheden** inzichtelijk

IV. VERVOLG

IV. Start deelonderzoek 2 - kwalitatieve interviews statushouders

- Er heeft inmiddels een gevarieerde groep van 16 statushouders aangegeven interesse te hebben in deelname aan de kwalitatieve interviews.
- Interviews zullen plaats vinden in voorjaar 2020 en najaar 2020.

IV. Onderzoeksrapportages

- Tussenrapportage volgt in juni 2020.
- Eindrapportage volgt in december 2020.

IV. Onderzoeksleiding

Onderzoeksleiding ligt vanaf 1 februari 2020 bij:

Drs. Kirsten Tinnemans

Onderzoeker Verwey-Jonker Instituut

030 230 32 45 / 06 27 28 71 10

ktinnemans@verwey-jonker.nl

